СССРнинг 50 йиллигини муносиб кутиб оламиз

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

19-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 174 (4633).

2 СЕНТЯБРЬ ШАНБА 1972 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ҲИММАТ

БЕКОБОД. «Победа» колхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қ. Эгамбердиев бошлиқ звено аъзолари бу йил ҳар гектар ердан 50 центнердан ҳосил етиштириб, ҳамма пахтани машиналар ёрдамида териб олишга аҳд қилганлар. Ҳозир пахтакорлар йиғим-теримга тайёргарликни кучайтириб юбордилар. Бегона ўтларни йўқотиш, машина текис юриши учун ўқ ариқларни текислаш, суғорилган майдонларда сўнгги культивация уюшқоқлик билан ўтказилмоқда.

З. ЮСУПОВ.

МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Янгийўл районидаги Фрунзе номли колхоз механизатори Салима Абдиева бу йил «зангори кема» бункеридан 120 тоннадан ортиқ пахта тўкишга аҳд қилган. У ўз терим машинасини мавсумга шайлаб қўйди. Ҳозирги кунда машинани қайта кўздан кечириб, синовдан ўтказмоқда. Суратда: С. Абдиева.

А. Абалян фотоси.

◆ ◆ ◆

Ез бўйи ғўзани қондириб суғорган сувчи деҳқоннинг бугунги кунда қувончи чексиз. Серҳосил ғўзалардаги шода-шода кўсаклар пишиб очилмоқда. Суратда: Пискент районидаги Охунбобоев номли колхознинг илғор сувчиси У. Назиров тўпланган ҳосилни кўздан кечирмоқда.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ).

ПЕШҚАДАМ БРИГАДАДА

— Чигитни кенг қаторлаб экиб ўстириш, — дейди Оққўрғон районидаги Навоий номли колхоз бригада бошлиғи Р. Укибоев, — юқори ҳосил етиштиришда ижобий роль ўйнайди. Бу усулда экилган ўсимликнинг бағрига шамол яхши тегади. Қуёш нури ҳам яхши таралади, натижада ғўзалар барқ уриб ўсади.

Дарҳақиқат, тажриба чигит кенг қаторлаб экилганда яхши натижа бераётганлигини кўрсатмоқда. Пахтакор Укибоев бу усулни синаб кўрган. Шунинг учун бу йил бригада ерларининг ҳаммасига чигитни кенг қаторлаб экилиб парваришланди. Ғўзалар ҳар қачонгидан ҳам гуркираб ривожланди. Ҳозир ҳар туп ғўзада 8-10 тадан кўсак бор. Бригада аъзолари гектаридан 35 центнердан ҳосил олиш учун ваъда беришган. Улар ўз ваъдаларини шараф билан бажариб, СССР ташкил этилган куннинг 50 йиллик олтин тўйини улкан хирмон уюш билан кутиб оладилар.

М. ҲАМДАМОВ.

60 ЦЕНТНЕРЧИ ШОЛИКОРЛАР

КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошираётган Оққўрғон район шоликорлари зиммаларига улкан мажбурият олганлар. Улар бу йил 2350 гектар майдондан 10550 тонна шоли йиғиштириб олиш учун курашмоқдалар. Ҳосилдорликни ўтган йилга нисбатан гектар бошига 4 центнер ошириб, гуручнинг сифатини яхшилаш, арзон маҳсулот етиштириш тадбирларини кўрмоқдалар.

Районда зиммаларига оширилган мажбурият олиб меҳнат қилаётган шоликорлар сони ортиб бормоқда. 60 центнерчилар ҳаракати тобора кенг авж олдириляпти. «Заря коммунизма» колхозидан Яр Чун Си, «Ленинград» колхозидан Нан Петр, Ленин номли колхозда Ким Николай ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадалар биринчи ташаббускорлардан ҳисобланади. Бу пешқадамлар сафига қўшилган Ҳамза номли колхоздан Тен Михаил, «Победа» колхозидан Цой Ум—Бом, Энгельс номли колхоздан Юн Борис бошлиқ бригадалар ҳам ҳар гектар ердан 60 центнердан шоли етиштириш учун курашмоқдалар.

Б. ЙУЛДОШЕВ.

БЕШ ЙИЛЛИК ГВАРДИЯСИ ЮРИШДА

Ўзбекистон рационализаторларининг беш йиллик фондига қўшган ҳиссаси юз миллион сўмга етди. Республика ишчилари, инженерлари ва олимларининг техника янгиликлари ва рационализаторлик таклифларини жорий этишдан олинган жами иқтисодий самара шунча пул бўлди. Беш йиллик бошланганидан бери 60 мингта рационализаторлик таклифи ва ихтиролари амалга оширилди. Янги серунум машина ва асбоблар яратилди, технология процесслари яхшиланди, меҳнат унумдорлиги ошди, маҳсулот кўпгина турларининг сифати кўтарилди. Рационализаторлик таклифлари ва ихтироларини жорий этишга сарфланган ҳар бир сўм 17 сўм фойда келтирди. Новаторларнинг миллион-миллион пуллари мана шундан жамғарилди.

31 август куни Тошкентда бўлиб ўтган илмий-техника конференцияси КПСС XXIV съездининг қарорлари асосида Ўзбекистон ихтирочилари ва рационализаторлари жамияти 93 минг кишилик аъзоларининг янги марраларига бағишланган эди. Конференцияда жамият аъзоларидан ташқари, партия ва касаба союз ходимлари, олимлар, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, Москва ва мамлакатнинг бошқа бир қанча шаҳарларидан келган меҳмонлар қатнашди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин кириш нутқи сўзлаб конференцияни очди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги илмий-техника тараққиётига ёрдам бериш республика кенгаши раисининг биринчи ўринбосари, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосари А. Р. Хўжаев доклад қилди.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги ихтиро ва кашфиёт ишлари комитети раисининг ўринбосари М. П. Кузьмин «СССРда ихтирочилик ва техника тараққиёти» мавзуида доклад қилди. Ўзбекистон касаба союзлари республика советининг раиси М. А. Зоидов илмий-техника тараққиётини жадаллаштиришда жамоат—ижодий ташкилотларининг роли тўғрисида гапириб берди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти О. С. Содиқов қилган доклад республика илмий муассасаларидаги ихтирочилик ва патентлицензия ишининг аҳволига бағишланди. Ихтирочилар ва рационализаторлар бутуниттифоқ жамияти марказий кенгашининг секретари В. И. Божинский меҳнаткашлар техника ижодиётини ривожлантиришда шу жамият ташкилотларининг роли тўғрисида гапирди.

Конференция қатнашчилари республикада ихтирочилик ва рационализаторлик ишларининг якунларини чиқардилар, уни яхшилаш йўлларини белгилаб бердилар. Ўзбекистон халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида техника ижодиётини янада ривожлантиришга қаратилган тавсиялар ишлаб чиқилди.

(ЎзТАГ).

ТЕРИМ ТАРАДДУДИ

Пискент районидаги Свердлов номли колхоз қўшни Охунбобоев номли, Ўрта Чирчиқ районидаги Акмал Икромов номли колхозлар билан мусобақадош. Хўжалик деҳқонлари ҳосилдорликни оширишда ўз ҳамкасбларининг маслаҳатлари асосида иш олиб боришяпти, уларнинг тажрибаларидан моҳирлик билан фойдаланиб, ҳосилга ҳосил қўшмоқдалар.

Колхозчилар ўсишдан орқада қолган экинларни қайта-қайта парвариш қилиб, меёрида ўғит беришди. Культивациянинг сифатига аҳамият берилди. Шу сабабли қолоқлик қисқа вақт ичида тугатилди.

Охунбобоев номли колхоз пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси аъзолари хўжаликда бўлишганларида бегона ўтларга, ғўза хашаротига қарши кураш кўнгилдагидек эмаслигини таъкидлашган эди. Деҳқонлар бу камчиликни ҳам тузатишга сўз беришди. Эндиликда 1600 гектар майдоннинг деярли ҳаммасида мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил тўпланяпти.

Хўжаликда прогрессив иш методлари ишлаб чиқаришга дадиллик билан жорий этиляпти. Ўтган йили колхозда экин майдонининг 200 гектарига вилтга чидамли «Тошкент» навли уруғ ташланган эди. Бу йил 800 гектарга етказилди. Ҳозир барча майдонлардаги ғўзанинг аҳволи яхши.

— Лекин, — дейди колхоз раиси Абдунаби Абдумўминов, — бу билан кифояланиб қолмаяпмиз. Ҳар бир кундан унумли фойдаланиб, қатор ораларига ишлов беришни давом эттиряпмиз. Ҳосилга ҳосил қўшиш зарбдор ойлиги қизғин кетяпти. Шу билан бирга йиғим-теримга тайёргарлик кўришни ҳам кучайтириб юбордик.

Айниқса, кейинги кунларда терим машиналарини ремонт қилиш тезлаштирилди. Кўча ва кўприклар ремонтдан чиқарилмоқда. Пахта қуритиладиган хирмонлар, тош-торозулар ремонтдан чиқариб қўйилди. Колхозда ҳосилни йиғиштириб олишда қўл кучини ҳам ишлатиш юзасидан бир қанча тадбирлар кўриб чиқилди. Ўтган йили «зангори кема» лардан фойдаланиш кўнгилдагидек бўлмади. 38 терим машинаси ишлаган бўлса ҳам ўртача терган пахтаси 58 тоннага тўғри келди. Бунга асосий сабаб шу бўлдики, ғўзани дефолиация қилишда бир қатор камчиликларга йўл қўйилди. Пахта 35 процент очилганда теримга киришилди. Шуни ҳам айтиш кераки, ғўза баргини дефолиация қилишда химиявий дорилардан самарали фойдаланилмади. Баъзи карталардаги ғўза барглари ёппасига тушган бўлса, баъзиларида эса ғўза барги тўла тушмасданоқ теримга киришилди.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти ўтган йилдаги йўл қўйилган юқоридаги камчиликларни такрорламасликка ҳаракат киляпти. Пахтанинг 60 проценти очилганда теримга киришилади. Бу йил ғўза дефолиацияси табақалаштирилган ҳолда амалга оширилади. 2—5 сентябрь ўртасида 400 гектар, 5—10 сентябрда эса 800 гектар, 10—15 сентябргача эса қайта бузилиб, чигити экилган кечки ғўзалар дефолиациядан чиқарилади. Бу ҳар бир «зангори кема»дан ва терим агрегатларидан кўпроқ фойдаланиш имконини беради.

Колхоз механизаторлари пахтани кўп териш юзасидан ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олишди. А. Абдувоҳидов, Т. Эргашев, Д. Чўлматов каби тажрибали механик-ҳайдовчилар ўзлари раҳбарлик қилаётган звенолардаги ҳосилнинг ҳаммасини қўл кучи ишлатмасдан туриб, машиналар ёрдами билан йиғиштириб олишга сўз беришди. Колхоз ўтган йили ҳаммаси бўлиб 68 процент ҳосилни машина билан териб олган эди. Бу йил 1600 гектар ердан 1400 гектарини, ёки ялпи ҳосилнинг 75 процентини техника ёрдами билан йиғиштириб олишга ҳаракат қилмоқда.

Ҳар бир бригада, звенода оширилган мажбурият олинган ҳолда меҳнат қилинмоқда. Колхоз планидаги 22 ўрнига 27 центнердан пахта топширишга сўз берган. Ўтган йилга нисбатан камида 800 тонна ортиқча пахта топшириш—деҳқон ниятидир.

В. БОБОХОНОВ.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НОВОСИБИРСКДА

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Новосибирскдаги Ленин орденли ва Меҳнат Қизил байроқ орденли В. П. Чкалов номли авиация заводига бориб, корхона раҳбарлари билан суҳбатлашди, ишлаб чиқаришни кўздан кечирди, ишчилар ва хизматчилар билан учрашди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев область партия комитетида область партия комитетининг бюро аъзолари ва бўлим мудирлари билан, меҳнаткашлар депутатлари область совети ижроия комитетининг аъзолари билан суҳбат қилди. Суҳбатда область экономикасини ривожлантириш, Новосибирскни ободонлаштириш, транспорт, алоқа, коммунал хўжалик, меҳнаткашларга маиший хизмат кўрсатиш масалалари, халқаро сиёсатнинг баъзи масалалари тилга олинди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев 1 сентябрда Новосибирскдан Омскка жўнаб кетди. Аэропортда уни Новосибирск область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ф. С. Горячев, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ А. И. Зверев, область партия комитетининг бюро аъзолари ва область ижроия комитетининг аъзолари, область, шаҳар ва район ташкилотларининг масъул ходимлари узатиб қолдилар.

* * *

Шу куни ўртоқ Л. И. Брежнев Омскка келди.

(ТАСС).

КОЛХОЗ ИШЛАБ ЧИҚАРИШИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МАНФААТЛАРИ ЙУЛИДА

Ўзбекистон республика колхозлар кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда колхоз ишлаб чиқаришини ривожлантириш билан боғланган бир қанча масалалар муҳокама қилинди.

Кенгаш аъзолари республика колхозларининг 1971 йилги молиявий хўжалик фаолияти якунлари ҳамда 1972 йилги планларни муваффақиятли бажариш вазифалари тўғрисида қилинган докладларни тингладилар. Контроль ревизия ишининг аҳволи, нормативлар ҳамда хўжаликлар хусусий оборот маблағларини ҳосил қилиш тартиби тўғрисида қилинган докладлар ҳам муҳокамадан ўтказилди.

Мажлисда колхозларда юк автомобилларидан яхшироқ фойдаланиш тўғрисидаги масалалар кўриб чиқилди.

Кенгаш тингланган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилди.

(ЎзТАГ).

БИЛДИРИШ

Тошкент шаҳар ижроия комитети Тошкент шаҳар Советининг XIII-чақириқ VI-сессияси 1972 йил — 8-сентябрь соат 10 да Тошкент область партия комитетининг биноси (Узбекистанская 9) да чақирилишини депутатларига маълум қилади.

Сессия кун тартибига қуйидаги масалалар киритилади:

1. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил топганининг 50 йиллигига тайёргарлик ва уни ўтказиш бўйича белгиланган тадбирларнинг Тошкент шаҳрида бажарила бориши ҳақида.

2. Тошкентда савдо, умумий овқатланиш ва маиший хизмат кўрсатишнинг аҳволи ҳамда уларни яхшилаш тадбирлари тўғрисида.

3. Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети доимий коммиссиясининг мудофаа — жисмоний тарбия иши бўйича ҳисоботи.

Депутатлар 8-сентябрь куни соат 9 да ўша бинонинг ўзида рўйхатга олинадилар.

Тошкент шаҳар ижроия комитети.

АНЖЕЛА ДЭВИС ТОШКЕНТДА

1 сентябрда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган Американинг кўзга кўринган жамоат арбоби, АҚШ Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси Анжела Дэвисни ва унинг ҳамроҳлари—АҚШ Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзолари Кендер ва Франклин Александерни қабул қилди.

Бўлиб ўтган дўстона самимий суҳбат чоғида Ш. Р. Рашидов республикада хўжалик ва маданий қурилиш қандай олиб борилаётганлигини, КПСС XXIV съездининг қарорлари қандай бажарилаётганлигини меҳмонларга гапириб берди, ССР Иттифоқида миллий масала муваффақиятли ҳал этилганлигига муфассал тўхталиб ўтди.

Суҳбатда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретарлари И. Р. Қурбонов, О. У. Салимов, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бўлим мудири У. А. Рустамов қатнашдилар.

* * *

Америка Қўшма Штатларидан келган меҳмон ўзбек дўстлари ҳузурида бундай деди:

— Мен Лениннинг халқлар дўстлиги ғояси сизнинг республикангизда қандай қилиб амалга оширилаётганлигини кўпроқ билгим, кўргим келади.

1 сентябрнинг ҳар бир соати мана шу истакка жавоб бўлди. Эрталаб Тошкентдаги 110-мактабда худди шундай бўлди. Анжела Дэвисни кутиб олгани келаётган ўғил болалар ва қизлардан ҳар бирининг қўлида бир донадан гул бор эди. Орадан бирон дақиқа ўтар-ўтмас, Анжеланинг қучоғи гулларга тўлиб кетди. Олтинчи синф ўқувчиси Гуля Усмонова Американинг мард коммунист қизи фахрий пионер бўлганлигининг белгиси сифатида меҳмоннинг бўйнига ўз галстугини тақиб қўйди.

Қизил галстук таққан ва зар дўппи кийган Анжела биринчи синф ўқувчиларининг ҳаётларидаги биринчи дарсга кирди. Шу биринчи дарс Ленинга бағишланган алоҳида дарс эди. Меҳмон бугдойранг қиз билан малласоч бола қаторида партага ўтирди. Муаллима Ленин васият қилган халқлар дўстлиги ҳақида гапиради.

Мактаб директори Софья Абдураҳмонова, унинг ҳам-касабалари Анжела Дэвисга маълум қилишдики, Ўзбекистоннинг 3,4 миллионли ўқувчилари етти тилдан ҳохлаганларида таълим оладилар, ўқиш бепул бўлишидан ташқари, мажбурийдир, ҳар бир бола қобилиятларини камол топтириш учун, ўзи севган ишини танлаб олишига ёрдам берилади.

Ўзбекистондаги минглаб мактабларнинг ҳар бирида аҳвол худди шундай.

Азиз меҳмонни таниб қолган тошкентликлар билан саломлашаётиб: «менга йўловчиларнинг ярми ўқувчи ва студентлар бўлиб туюляпти»,— деди Анжела.

— Аслида ҳам худди шундайдир,—деди Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг президенти Обид Содиқов. Анжела олимлар, ижодкор зиёлиларнинг вакиллари йиғилган Академия президиумида ленинча миллий сиёсатнинг амалга оширилиши тўғрисидаги асосий саволга янги-янги жавоблар олди.

Ўзбекистонда фан равнақи 1920 йилда Тошкентга машҳур илм-фан поезди келган кундан. Ленин декретига биноан рус олимлари Туркистон ўлкасида Тошкент университетини асослашга ёрдам берган пайтлардан бошланди. Ҳозир Ўзбекистонда 200 га яқин илмий муассаса ва олий ўқув юртлари бор.

Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг мухбир аъзоси Раҳима Аминованинг сўзлари тўлқинланиб янгради:

— Анжела, кураш олиб бораётган кунларингизда бизнинг бутун қалбимиз сиз билан эди, мана энди орамизда ўтирибсиз... ёнингиздагилар оға-иниларингиз ва опа-сингилларингиздир!

Меҳнаткашлар, тинчлик, тараққиёт, социализм учун курашчиларнинг улуғвор қардошлиги—замона нишоналарини Анжела Дэвис дўстлар мамлакатида ўз кўзи билан яққол кўрди.

Анжела Дэвис Тошкент шаҳар Ленин районидаги 110-мактаб ўқувчилари орасида.

А. Абалян фотоси.

Е. ЕФИМОВ, ЎзТАГ мухбири.

СОЦИАЛИСТИК ШАҲАР ВА ҚИШЛОҚ ҲАМКОРЛИГИ

Илмий коммунизм асосчилари К. Маркс ва Ф. Энгельс шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги қарама-қаршиликнинг пайдо бўлиши ва кучайишидан иборат тарихий процессни биринчи марта илмий асосда тушунтириб бердилар. Улар ишлаб чиқариш қуроллари ва воситаларининг хусусий мулкчилиги бу қарама-қаршиликнинг манбаи эканлигини, кишини киши томонидан эксплуатация қилишга асосланган барча ижтимоий формациялар бу қарама-қаршиликни кучайтириб, кескинлаштириб келганлигини кўрсатдилар. «Шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги қарама—қаршилик, — деб ёзган эдилар К. Маркс ва Ф. Энгельс, — варварликдан цивилизацияга, қабилавий тузумдан давлатга, маҳаллий чекланганликдан миллатга ўтиш билан бирга бошланади ва бизнинг замонамизгача бўлган бутун цивилизация тарихи орқали ўтади» (Асарлар, 3-том, 49—50 бетлар).

К. Маркс ва Ф. Энгельс шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги қарама—қаршиликнинг чуқурлашувини илмий асосда таҳлил қилиб, бу қарама-қаршиликни тугатиш мумкин ва тарихан зарур эканлигини таъкидладилар. Улар хусусий мулкчиликни тугатмай туриб, капитализмни революцион йўл билан ағдармай, пролетариат диктатурасини ўрнатмай туриб, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги қарама-қаршиликни бартараф этиш мумкин эмаслигини кўрсатиб бердилар. Капитализм барча соҳаларда —иқтисодий, сиёсий ва маданий соҳаларда шаҳарни қишлоққа нисбатан тамомила устун қилиб қўйди.

В. И. Ленин шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги қарама-қаршиликни ва тафовутларини тугатиш йўлларини илмий тарзда асослаб, 1917 йилдаёқ: «Шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги қарама-қаршиликни йўқотишни ўз идеалимизга киритишга, ўз иш программамизга ҳам киритишга ҳеч бир халақит бермайди» (Асарлар, 5—том, 162—бет),—деб ёзган эди.

Мамлакатимизда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси шаҳар билан қишлоқ ўртасида, қарама-қаршиликни тугатишда ҳал қилувчи роль ўйнади. Пролетариат диктатураси ўрнатилиши натижасида шаҳар билан қишлоқ ўртасида мисли кўрилмаган янги муносабатлар пайдо бўлди. Шаҳар қишлоқни эксплуатация қилиш таянчи бўлишдан чиқиб, қишлоқни эзувчи марказдан уни революцион тарзда ўзгартирувчи марказга айланди.

Ишчилар синфининг меҳнаткаш деҳқонлар билан иттифоқи шаҳар билан қишлоқ ўртасида пайдо бўлган янги муносабатларнинг негизидир. Жамиятимизнинг етакчи кучи бўлган социалистик шаҳар ишчилар синфи СССР да колхоз тузуми ғалабасининг ташкилотчиси бўлди. Социалистик шаҳар, ишчилар синфи қишлоқни коллективлаштиришда ҳар томонлама ёрдам берди. Саноат марказларининг ишчилари қишлоқ хўжалик техникасини вужудга келтириш ва қишлоқларга юбориш билангина чекланиб қолмадилар. Шу билан бирга колхоз тузумининг агитатор ва пропагандистлари ҳам бўлдилар. Коллективлаштириш йилларида ишчилар синфининг кўрсатган ижобий ташаббуси ва ёрдами, масалан, ишчи бригадаларининг, шунингдек, ВКП (б) Марказий Комитети ноябрь (1929) Пленумининг қарорига мувофиқ доимий ишлаш учун қишлоққа юборилган «25 мингчилар» нинг фаолиятида ўзининг ёрқин ифодасини топди.

В. И. Ленининг «Биз шаҳар ишчиларини қишлоқ пролетариати ўртасида коммунизм идеяларини тарқатувчилар қилмоқ учун, ҳақиқатан шундай қилмоқ учун ўз ҳокимиятимизда фойдалана оламиз ва фойдаланишимиз лозим...» (33—том, 486—487-бетлар) — деган гаплари бизнинг мамлакатимиз ҳаётида тўла исботланди.

Пахта етиштирувчи районларни ўз оталиғига олган Москва, Ленинград, Иваново-Вознесенск ишчилари Ўрта Осиёдаги республикаларнинг деҳқонларига катта ёрдам бердилар. Масалан, биринчи беш йилликнинг бошида мамлакатимизнинг саноат марказларида уюштирилган «25 мингчилар» дан Ўзбекистон ССР га 433 киши келди. Ўзбекистоннинг ўзидан 258 киши сафарбар этилган эди.

Экономикани социалистик асосда қайта қуриш, мамлакатни индустрлаштириш ва қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш жараёни қишлоқни шаҳар билан бир хил социал негизга эга қилди. Мамлакатимизда социализм ғалабаси жамиятнинг эксплуатация қилувчи ва эксплуатация қилинувчиларга бўлиниш сабабларини тугатди. Совет ҳокимияти йилларида қишлоқнинг ўтмишдаги қолоқлигига, мазлумлигига ва ундаги жаҳолат, маданиятсизликка барҳам берди. Қишлоқ саноат техникасига ва илғор социалистик маданиятга эга бўлди, ҳамда техника билан маданиятни ривожлантириш учун кураш олиб бора бошлади.

Қишлоқда кўп сонли зиёлилар: врачлар, ўқитувчилар, агрономлар, агротехниклар вужудга келганлиги буни очиқ-равшан исбот қилади. Қишлоқда Улуғ Октябрь социалистик революциясидан илгари сира кўрилмаган тракторчи, комбайнчи, механизатор кадрлар етишиб чиқди.

КПСС XXIV съезди Директиваларида қишлоқ ва шаҳар аҳолисининг турмуш даражасини бир-бирига яқинлаштириш, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги социал-иқтисодий ва маданий-маиший тафовутларни бартараф этиш, қишлоқда чакана товар оборотини тағин ҳам тез ривожлантириш, қишлоқларда мунтазам транспорт қатновини кучайтириш тўққизинчи бешйилликнинг асосий вазифаларидан биридир, деб кўрсатилди. Шаҳарнинг қишлоққа оталиқ қилиши ишчилар синфи билан деҳқонлар ўртасидаги ленинча иттифоқнинг ёрқин ифодасидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг май (1972 йил) пленуми шаҳар партия ташкилотлари, саноат корхоналари ва шаҳар интеллигенциясига қишлоқ меҳнаткашларига оталиқ ёрдамини янада кучайтириш вазифасини юклади. Республикамиздаги барча завод ва фабрикаларнинг ишчилари, олий ўқув юртларининг коллективлари партиямизнинг кўрсатмаларига амал қилиб, қишлоқни оталиққа олиш ва уларга ёрдам кўрсатиш билан мунтазам шуғулланмоқдалар. Масалан Тошкентдаги трактор заводи ишчилари, инженер ва техник ходимлари, хизматчилари 1 ва 2— «Далварзин» совхозларини ўз оталиқларига олганлар. Совхоз далаларида пахта, сабзавот ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари завод ишчилари тақдим қилган тўрт тонналик трактор прицепларида ташилмоқда. Пахта йиғим-терими бошланган даврда Тошкент трактор заводининг ишчилари совхоз ишчилари билан елкама-елка туриб, «оқ—олтин»ни йиғиб териб олишда фаол қатнашдилар. Завод мутахассислари совхоз чорвачилик фермасини механизациялашда иштирок этмоқдалар. Тракторсозлар материаллар, инструментлар, бўёқлар ва бошқа материалларни тежаб, уларнинг бир қисмини деҳқонларга юборишга қарор қилишган.

Олмалиқ шаҳридаги В. И. Ленин номли кон-металлургия комбинати Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхозини оталиққа олиб, корхона ҳисобидан совхоз қурилишлари учун қурилиш материаллари, техника ремонти учун асбоб-ускуналари, тоза сўв чиқариб берувчи ўнга яқин насос ва бошқа хил техника воситалари жўнатди.

Олмалиқ шаҳридаги 80-автобаза коллективи Оққўрғон районидаги «Москва» колхозини ўз оталиғига олган. Транспортчилар пилла қурти боқиш даврида колхозчиларга айниқса катта ёрдам кўрсатдилар. Улар хонадонларда боқилаётган пилла қуртлари учун баргларни ўз машиналарида етказиб бериб турдилар. Бундан ташқари колхоз қурилиши учун хил-ма-хил қурилиш материаллари етказиб бермоқдалар. Олмалиқ шаҳридаги «Промтехмонтаж» бошқармасининг коллективи ҳам КПСС Марказий Комитетининг июль (1970 йил) Пленуми карорларига жавобан Оққўрғон районидаги Ҳ. Олимжон номли колхозни ўз оталиғига олган, унга шудгорлаш қампанияси даврида хайдов трактори берди. Оталиқ ёрдами билан 300 метрлик канализация ишлари бажарилди.

«Ташсельмаш» заводи коллективи деҳқонларимиз меҳнатини енгиллаштиришда катта ҳисса қўшиб келмоқда. Завод коллективининг республика меҳнаткашларига кўрсатаётган ёрдами беқиёс. Завод машинасозлари кўп йиллардан буён қишлоқ меҳнаткашларига серунум пахта териш агрегатлари ва эҳтиёт қисмларни етказиб бермоқда. Сўнгги йилларда «Зангори кема» лар ишлаб чиқариш 30 процент ошди. Пахтакорлар бу машиналар ёрдамида ҳосилнинг анчагина қисмини йиғиб-териб олмоқдалар. «Ўзбекистон» маркали терим машинаси фақат бизнинг республикаларимиздагина эмас, балки бошқа республика ва қардош мамлакатлар далаларида ҳам жавлон ўрмоқда. Корхона коллективи Сирдарё областидаги Акмал Икромов номли 25-совхозни оталиққа олган. Совхоз учун ҳар йили 10—12 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар етказиб берилмоқда. Завод ишчилари совхоз қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилишда кўмаклашишяпти. Завод ҳузурида механизаторлар курси ташкил этилган. Унда ҳар йили 40—50 механик ҳайдовчи тайёрланмоқда.

Тошкент шаҳрининг Фрунзе ва Сергели районлари Сирдарё областининг Мирзачўл ва Оқолтин районларидаги етти совхозни оталиққа олиб, зарур ёрдам кўрсатиб келмоқдалар.

Тошкент тўқимачилик комбинати коллективи пахта йиғим-терим даврида Абай номли 20-совхозга қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилиб бериш учун беш кишидан иборат икки бригада, 2,5 минг сўмлик запас қисмлар, 7 та электродвигатель, иккита шийпонни ремонт қилиш учун кераклн материалларни юборди.

Ишчилар коллективлари билан бир қаторда маданият, фан, маориф ва соғлиқни сақлаш ходимлари ҳам қишлоқ меҳнаткашларига атрофлича ёрдам кўрсатмоқдалар.

Тошкент давлат педагогика институти Сирдарё областидаги 18-«Фарғона» совхозини ўз оталиғига олган. Билим даргоҳи ходимлари билан пахтакорлар ўртасидаги ҳамкорлик тобора мустаҳкамланаяпти. Институт коллективи СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб тўёналар билан кутиб олиш мақсадида бу ҳамкорликни янада кенгайтириш ва мустаҳкамлашга қарор қилди. Ички имкониятларни ҳисоблаб чиқиб, юбилей йилида совхозда қуйидаги тадбирларни амалга оширишга бел боғлади.

1972 йилда совхоз бўйича 15 минг тонна пахта, 100 центнер пилла, 20 минг тонна беда пичани, 150 тонна мева, 100 тонна беда уруғи, кўплаб сабзавот ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашга муносиб ҳисса қўшилади.

Институт коллективи ўз зиммасига жамоат жойларида, доимий дала шийпонларида 150 минг нусҳа китобга эга бўлган кўчма кутубхоналар ташкил қилиш, бадиий адабиётлар, қишлоқ хўжалигига доир брошюралар билан таъминлаш мажбуриятини олди.

Бу мисоллардан кўриниб турибдики, «Ўроқ ва Болға» бирлигини янада мустаҳкамлаётган совет ишчи ва деҳқонларининг дўстлиги чуқур илдиз отгандир. Агар 1920—1930 йиллар деҳқончилигини эсласак, қишлоқ хўжалигидаги меҳнат машаққати, деҳқончилик маданиятининг пастлиги, техника ходимларининг етишмаслиги кўз олдимизга келади.

Энди ҳаммаси орқада қолди. Ўлкамиз қиёфаси, одамларимиз ҳаёти, уларнинг руҳий олами беқиёс ўзгариб кетди. Коммунистлар иродаси билан капитализмни четлаб, социализм қурган Ўрта Осиё республикалари инсоният тараққиётида энг олий босқич—коммунизм томон шаҳдам одим ташлаб бормоқдалар. Бир вақтлар Ўзбекистон ҳаммаси бўлиб 39 тракторга эга эди. Энди-чи? Қуйидаги рақамларга эътибор қилинг.

Қишлоқ хўжалигини комплекс механизациялашнинг белгилаб қўйилган даражасига эришиш учун 1971—1975 йилларда республика колхозлари, совхозлари ва сув хўжалиги ташкилотларига 89,5 минг трактор, 33 мингдан ортиқ пахта териш машинаси, 6,5 минг дон комбайни, 4,7 минг экскаватор, 24 минг юк машинаси, 82 минг трактор прицепи ва бошқа кўп техника етказиб берилади.

Республикамиз ишчилари, инженер-техник ходимлари фан, маданият, соғлиқни сақлаш ходимлари партиямиз томонидан белгилаб берилган улкан вазифаларни амалга ошира бориб, қишлоқда коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

В. И. Ленин асос солган ишчи-деҳқон дўстлиги йиллар оша синовлардан муваффақиятли ўтиб, тобора мустаҳкамланмоқда ва камол топмоқда. Шу дўстлик туфайли шаҳар ва қишлоқ экономикаси ҳамкорликда бетўхтов ривожланиб бормоқда.

Т. ХОШИМОВ,
Тошкент Давлат педагогика институти илмий коммунизм кафедрасининг ўқитувчиси.

ҲАРФ терувчи Ўктам Эшматова 20 йилдан буён Тошкентдаги 1-босмахонада ҳалол меҳнат қилиб, коллектив ҳурматини қозонмоқда. Меҳнатсевар аёл ишни тез ва сифатли бажаришда ҳамкасбларига намуна бўлмоқда.

Пастдаги суратда: муқовалаш цехининг синчков назоратчилари Л. Абрамова ва А. Иброҳимовалар китоб сифатини кўздан кечиришмоқда.

А. Тўраев фотоси.

ЯНА БИР ҚУЛАЙЛИК

Яқинда Чирчиқ шаҳрида «Лола» — тикув фабрикасининг янги филиали очилди. Ателье очилган куниёқ у аҳолидан 57 та якка буюртма қабул қилди.

Фабриканинг бу филиали ишга тушиши билан корхонада аҳолига хизмат кўрсатувчилар сони 430 дан ошиб кетди.

Шу кунларда янги филиал хизматчилари 10 сентябрь куни бўладиган кузги-қишки кийимлар кўргазмасига қизғин тайёргарлик қилишмоқда.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

ЕМ-ХАШАК ТАЙЁРЛАШ НЕГА ОҚСАЯПТИ

Оҳангарон районининг қатор совхозлари дағал хашак тайёрлаш йиллик планини бажармаётирлар.

Айниқса 2-«Оҳангарон» совхозида аҳвол ёмон. Бу ерда хашак тайёрлаш плани 47 процентгина бажарилган холос. 3-«Оҳангарон» совхозида эса план 65 процент, «Серго» совхозида 60 процент бажарилган. Райондаги 9 хўжаликдан 4 тасида беданинг учинчи ўрими тугалланмаган. Ўрилган бедани ғарамлаш учун транспорт етарли эмас. Бедазорлар вақтида суғорилмагани, қаровсиз қолгани туфайли 2-«Оҳангарон», «Серго» совхозларида бедадан кам ҳосил олинган. Шунингдек, районда силос бостириш иши ҳам яхши ташкил этилмаган. 1580 гектар майдонга силосбоп маккажўхори экилган бўлишига қарамай, унинг 50 процентигина ўриб олинган. Силос йиғиш-қирқиш техникасидан унумли фойдаланилмаётир.

Яқинда бўлиб ўтган область ижроия комитетининг йиғилишида ана шу камчиликлар кўрсатилди ва уларни тез фурсатда бартараф этиш, чорва қишлоғи учун мўл-кўл ем-хашак базаси тайёрлаш юзасидан қарор қабул қилинди.

ҲОСИЛНИ ЁНҒИНДАН САҚЛАЙЛИК

Областда ёнғин чиқмаслиги учун қатор тадбирий чоралар кўрилмоқда, ёнғин ўчирувчиларнинг иши бир мунча яхшиланди. Ўтган ойлар мобайнида ёнғин чиқиш ҳодисалари 22 процент камайди. Аммо, айрим ташкилот ва саноат корхоналарининг раҳбарлари бу борада хавфсизликни таъминлаш ишига дуруст эътибор бермаётирлар.

Шунинг натижасида бир қатор пахта ва каноп тозалаш саноати корхоналарида савдо тармоқлари ва бошқа объектларда ёнғин чиқиш ҳоллари рўй бермоқда. Бу жойларда электр қурилмалар, печкалар махсус назоратдан ўтказилмаган, қоидага номувофиқ қурилган. Кўпгина каноп заводларининг атрофи ўралмаган, каноп ғарамлари оралиғи ёнғин хавфсизлиги қоидаларига зид. Шунингдек, сув тармоқлари ҳам қулай қурилмаган.

Яқинда ана шу ерларнинг ҳаммасида текшириш ўтказилди. Жойларда аниқланган камчиликларни дарҳол тузатиш тадбирлари белгиланди. Ҳамма қабул пунктлари янги ҳосилни қабул қилишга шай бўлмоғи керак. Область ижроия комитетининг йиғилишида бу масала кенг муҳокама қилинди. Масъул шахсларга ҳосилни ёнғиндан асраш ҳамма ерда ёнғин хавфсизлигини таъминлаш вазифаси юклатилди.

ТЕЗ ВА СИФАТЛИ ҚУРАЙЛИК

1970—72 йил давомида қурилаётган янги биноларни текшириш натижаси шуни кўрсатдики, ҳали ҳам қурилиш сифатига яхши эътибор берилмаяпти. Айниқса, аҳоли истиқомат қиладиган бинолар сифати талаб даражасида эмас.

Ангрен, Янгиобод шаҳарлари ҳамда Чорвоқдаги кўпгина бинолар лойиҳа асосида мустаҳкам қурилган, «яхши», «аъло» баҳолар билан кабул қилиб олинган. Бироқ, қолган район ва шаҳарларда қурилаётган бинолар ундай эмас. Бунинг сабаби — қурилиш-монтаж ишлари қурилиш ташкилотларининг лойиҳаси асосида бажарилмайди, кўп жойда тегишли қоидалар бузилади.

Масалан, 1971—1972 йилларда қурилган, Оққўрғон районидаги Солдатск посёлкасига жойлашган 536 ўринли мактаб, яна шу райондаги 240 ўринли касалхона, Янгибозор, Тўйтепа, ва Ўртаовулдаги уй-жой биноларида қурилиш сифати паст, пойдевор қўйиш, деворлар тошларини ўрнатишда хатоликларга йўл қўйилган. Бундай мисолларни бошқа объектлардан ҳам келтириш мумкин.

Область ижроия комитети қурилиш ташкилотларининг масъул ходимлари, инженер-техник ходимларини қаттиқ огоҳлантирди, шаҳар ва район ижроия комитетлари янги бинони синчиклаб текшириб, қурилишда қаттиқ назорат ўрнатишлари зарурлигини уқтирди.

ЭРТАГА НЕФТЬ ВА ГАЗ САНОАТИ ХОДИМЛАРИ КУНИ

БАЙРАМ МУБОРАК

Эртага бепоён мамлакатимиз шаҳар ва қишлоқлари узра яна бир байрам шодиёналари янграйди. Барча совет кишилари ўзининг ҳалол ва машаққатли меҳнати, билан она-Ватанимиз бойлигига бойлик қўшаётган, халқимиз фаровонлигини оширишга ёрдам бераётган нефть ва газ саноати ходимларининг Бутуниттифоқ кунини тантанали равишда нишонлайдилар.

Шу мутахассислик эгаларининг меҳнати меваларидан баҳраманд бўлмаётган бирорта оила, корхона ва ташкилот йўқ, десак муболаға қилмаган бўламиз. Нефть ва газдан минглаб хил турли-туман кимё маҳсулотлари тайёрланмоқда. Бу ёқилғи электр станциялар қозонларида ҳаётбахш энергияга айланиб, миллионлаб асбоб-ускуналарни ҳаракатга келтирмоқда, турмушимизни чароғон қилмоқда. Шу газ ёрдамида пўлат эритиляпти, минерал ўғитлар ҳосил қилинмоқда, турли-туман газламалар олиняпти. Газ кириб борган ҳар бир хонадон рўзғорида енгиллик сезмоқда.

Шунинг учун ҳам КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларида янги-янги нефть ва газ конлари қидириб топиш ва улардан фойдаланишга эришиш юзасидан катта вазифалар қўйилган. Чунки, оғир индустриямизнинг бу муҳим тармоқларининг халқ хўжалигидаги роли беқиёсдир. Ҳозирги замон техника тараққиёти нефть ва газдан олинадиган турли-туман маҳсулотлардан кенг фойдаланиш билан, боғлиқ. Бу прогрессив ёқилғи турлари пластмассалар, сунъий толалар ва бошқа қўпдан-кўп маҳсулотлар эндиликда ҳаётда тобора катта роль ўйнамоқда.

Советлар мамлакатининг нефть ва газ индустрияси қудрати илдам суръатлар билан ривожланмоқда. Бир неча йилдан бери бизда нефть қазиб чиқаришнинг йиллик ўсиши жаҳонда энг юксак даражада бўлмоқда. Ўтган йили 372 миллион тонна «қора олтин» халқ хўжалик эҳтиёжларига етказиб берилган эди. СССРнинг ярим асрлик олтин тўйи нишонланадиган йилда эса 395 миллион тонна нефть қазиб чиқариш назарда тутилмоқда. Шуни айтиш керакки, бу 1922 йилдагига нисбатан эса 84 баравар кўпдир. Бизнинг мамлакатимиз нефть қазиб чиқариш даражаси жиҳатидан АҚШга тобора яқинлашмоқда. Ҳозир у Америкадаги даражанинг 75 процентга яқинини ташкил этиб турипти. Жаҳондаги нефть оқизиладиган трубопровод магистралларнинг 12-13 проценти бизнинг мамлакатимизда ишлаб турипти.

Сўнгги йилларда газ қазиб чиқариш ҳам тез суръатлар билан юксалмоқда. 1971 йилда 212 миллиард куб. метр газ олинган эди. Бу йил эса у салкам 230 миллиард куб метрни ташкил этиши керак. Бу миқдор 1928 йилдаги даражадагидан 760 баравардан кўп ортиқдир.

Нефть ва газ олишнинг кўпайишида янги конларнинг кашф этилиши алоҳида аҳамиятга эга бўлди. Ҳозирги вақтда бизнинг серқуёш республикамиз ҳам мамлакатимизнинг йирик газли районларидан бири бўлиб қолди. Қизилқум чўли остида неча асрлардан буён фойдасиз ётган бу ажойиб ёқилғи эндиликда халқ хўжалиги хизматида. Бу ердан ҳар йили ўнларча миллиард куб метр газ қазиб олиняпти, у Ўрта Осиё — Марказ газ қувури орқали мамлакатимиз пойтахти ва бошқа йирик саноат марказларига етказиб берилмоқда. Ўзбекистон газн Уралда, Ўрта Осиёдаги қардош республикаларда ишлатиляпти.

Нефть ва газ саноати ходимлари ниҳоятда хайрли ва шарафли иш бажаришаётганлигини ҳар бир совет кишиси чуқур ҳис қилиб турибди. Шунинг учун ҳам эртага нишонланадиган айёмлари билан қутлаб уларга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, олижаноб ишларида янги-янги муваффақиятлар тилаймиз.

М. МИРҲАМИДОВ.

Полторацкий ер ости тажриба газ омбори коллективи ҳам газ ва нефть саноати ходимлари кунини қувончли ютуқлар билан нишонламоқдалар. Ўз касбини пухта эгаллаган меҳнатсеварлар кўп йиллар давомида узлуксиз ва авариясиз ишлашга эришмоқдалар. Суратда: (чапдан) илғор машинистлар Т. Араббоев, Х. Галимов ва компрессор цехининг бошлиғи А. Майгуров ўртоқлар бўлажак ишлар ҳақида суҳбатлашишмоқда.

И. ГЛАУБЕРЗОН ва В. СИРОТКИН фотоси.

ХУШ КЕЛИБСИЗ!

ОЛМАОТА, 30 август. (КАЗТАГ—ЎзТАГ). Қозоғистонда ўзбек адабиёти ва санъати декадасининг очилишигача саноқли кунлар қолди. Республика шаҳарларида совет халқлари дўстлиги ва қардошлигининг ана шу фестивалига зўр тайёргарлик кўрилмоқда. Декада қатнашчилари Олмаотадаги тантаналардан кейин тўрт маршрут бўйлаб жўнаб кетадилар. Улар руда кони бўлган Олтой металлургларн билан учрашадилар, қозоқ поэзиясининг классиги бўлган Абай ва атоқли совет ёзувчиси Мухтор Авезов юртига, қозоқлар диёрининг дурдонаси — Кўкчатовга борадилар. Қарағанда шахтёрлари, қўриқ ер ғаллакорлари, Павлодар бинокорлари, Жамбул химиклари, Чимкент областининг пахтакорлари ҳузурида бўладилар.

Ўзбек ва қозоқ адабиётлари ўртасидаги ижодий алоқалар мустаҳкамланиб бормоқда. Ўзбек классикларининг китоблари қозоқ тилида нашр этилди. «Жазуши» нашриёти декаданинг очилишига бағишлаб Абдулла Қаҳҳор, Саид Аҳмад, Асқад Мухтор, Ҳамид Ғулом ва турли авлодга мансуб бошқа сўз усталарининг танланган ҳикоялари тўплами — «Оқ олтин ўлкаси» китобини қозоқ тилида нашр этди. Ўзбек поэзиясининг антологияси бўлган «Мушоира» яқиндагина босмадан чиқди. Бу асар китоб-хонларни қардош халқ поэзиясининг тараққиёт йўллари билан таништиради. Антологияга Алишер Навоий, Бобир, Ойбек, Ғафур Ғулом, Фурқат, Зулфия ва бошқа таниқли шоирларнинг энг яхши шеърлари киритилган.

Спорт

XX ОЛИМПИАДА ЎЙИНЛАРИДА

ПОЛВОНЛАРИМИЗ МУВАФФАҚИЯТИ

Олимпиаданинг олтинчи куни эркин кураш бўйича ғолиблар аниқланди. Программанинг бу турида совет полвонлари катта муваффақиятга эришдилар. Беш ватандошимиз олимпия чемпиони номини олди. Айниқса, совет командасининг байроқдори Александр Медведнинг ғалабаси қувончлидир. Оғир вазили бу спортчи чемпионлик йўлида АҚШ полвони Тэйлор, Туркия спортчиси Илмаз ва бошқа машҳур курашчиларни йиқитиб, финалга йўл очди. У олимпиада тарихида биринчи бўлиб полвонлар ичида уч карра чемпион бўлди. Унинг командадоши Иван Яригин (Красноярск), Леван Тедиашвили (Тбилиси), Загалав Абдулбеков (Махачқала), Роман Дмитриев (Москва)лар ҳам фахрли номни қўлга киритдилар. Аёл гимнастикачиларимиздан Ольга Корбут энг муваффақиятли қатнашди. У ходада ва эркин машқларни бажаришда чемпионлик олтин медаллари билан тақдирланди. Брусьяда эса иккинчи бўлди.

Совет бешкурашчилари Онишченко, Леднев, Шмелев команда ҳисобида биринчиликни олиб беришди. Шахсий ҳисобда эса сўнгги кун муваффақиятли мусобақалашган ажойиб венгер спортчиси Андраш Бальцо «олтин» олди. Иккинчи ўрин Онишченкога, учинчи ўрин Ледневга тегди.

Дзюдочи полвонлар ўртасида тбилисилик халқаро классли спорт мастери, Европа чемпиони Гиви Онашвили бронза медали билан тақдирланди.

XX олимпиаданинг сувга сакраш бўйича энг кучли спортчиси В. Васин.

XX олимпиада ғолиби, штангачи М. Киржинов.

КИШИНЁВДА ДУРАНГ

«Пахтакор» футболчилари Кишинев шаҳрида «Нистру» билан бўлган ўйинда бир очко билан кифояландилар. Иккинчи даврани юксак кўтаринкилик билан ўтказаётган Молдавия футболчилари ўз уйларида дарвозаларини дахлсиз сақлаб тургандилар. «Пахтакор» капитани Абдураимов учрашувнинг 65-минутида ўзининг 20-тўпини киритишга муваффақ бўлди. Бунгача биринчи бўлимнинг ўрталарида Надеин «Молдова»ни олдинга олиб чиққан эди. Ҳар икки томон ҳам 1:1 ҳисобини ўзгартиришга уриниб кўрди, бироқ ўйин дуранглигича қолди.

«Пахтакор» 27 ўйиндан 40 очко тўплади. 31 августда бўлган бошқа ўйинлар қуйидагича тугади: «Металлург» — «Помир» — 1:0, «Металлист» — «Торпедо» — 0:1, «Черноморец» — «Строитель» — 2:1, «Кривбасс» — «Олга» — 3:0, «Динамо» — «Шахтёр» (Донецк) — 0:3, «Шинник» — «Автомобилист» — 3:0, «Шахтёр» (Қарағанда) — «Звезда» — 1:1.

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

Бугун — ВДР эълон қилинганига 27 йил тўлди

БУКИЛМАС ИРОДА

Осиё қитъасининг Ҳиндихитой ярим оролига жойлашган мамлакат — Вьетнам Демократик Республикаси бугун йигирма етти ёшга тўлди. Бироқ, вьетнам халқи бу байрамни кўнгилдагидек, шоду ҳуррамлик билан нишонлашдан бенасиб. Бунга ниҳояси кўринмаётган уруш, босқинчиликни касб қилиб олган империализм айбдор. Республика ташкил топганидан буён йигирма етти йил ўтган бўлса, шундан атиги ўн йилгина халқ эркин нафас олди, тинч яратувчилик меҳнати билан машғул бўлди. Қолган ўн етти йил мобайнида эса вьетнамликлар империализм агрессиясига қарши, ўз озодлиги, мустақиллиги ва ҳақ-ҳуқуқи учун бетиним кураш олиб борди.

Республика эълон қилинганидан кейин бир йил ўтар-ўтмас француз мустамлакачилари унга қарши уруш очдилар. Қаҳрамон халқ роппа-роса саккиз йил (1946—1954) адолат учун курашди. Мана, яна саккиз йилдирки, (1964 йилдан буён), жабрдийда Вьетнам тупроғида яна қон тўкилмоқда, аҳолининг ҳаловати бузилган, тинч шаҳарлар, қишлоқлар кетма-кет бомбардимон қилинмоқда, бепоён экинзорлар, саноат корхоналари ҳаробага айлантирилмоқда.

Ҳозирги вақтда бутун Ҳиндихитой ярим ороли мамлакатларини ўз гирдобига тортган бу уруш иккинчи жаҳон урушидан кейинги энг даҳшатлиси ва энг шармандалисидир.

Қўшма Штатларнинг юзлаб самолётлари, жумладан Б-52 типидаги стратегик бомбардимончи самолётлари деярли ҳар куни Демократик Вьетнам осмонига қароқчиларча безбетлик билан бостириб кириб, республиканинг аҳолиси зич районларига ажал уруғини сочмоқдалар. Хатинь, Куангбинь вилоятларини, Ханой ва Хайфон сингари йирик шаҳарларни вайрон қилмоқдалар.

Қуйидаги рақамларга эътибор қилинг. Америка Қўшма Штатлари агрессорлик урушини очганидан буён ўтган вақт мобайнида Вьетнам ва Ҳиндихитойдаги бошқа мамлакатлар устига жами 10 миллион тоннадан ортиқроқ бомба ташлади, 1965 йилдан 1970 йилгача биргина Вьетнамнинг ўзида 90 минг тонна миқдорда заҳарловчи кимёвий модда ишлатди.

Бироқ, Вьетнам халқи агрессияга қарши курашда ҳайратомуз ирода ва мислсиз жасорат кўрсатмоқда. У Совет Иттифоқининг, бошқа қардош социалистик мамлакатларнинг ёрдами ва мададига таяниб, агрессорларнинг ҳужумларини мардонавор қайтармоқда, душманга катта талафот етказмоқда. Яна рақамларга мурожаат қилайлик. Уруш бошланганидан буён Вьетнам осмонида 55 мингдан ортиқ америкалик ҳаёт билан хайрлашди, 3 ярим мингдан кўпроқ самолёт ер тишлади.

Вьетнам халқи босқинчиларга қарши матонат билан курашибгина қолмасдан ўз ҳарбий-иқтисодий потенциалини тўхтовсиз мустаҳкамламоқда, Жанубий Вьетнам ватанпарварларига ҳам катта ёрдам бермоқда. Лаос, Камбоджа, халқларининг озодлик курашини қўллаб-қувватлаб турипти.

Фидокор халқ оғир уруш шароитида ҳам социалистик экономикани ривожлантиришда катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Мамлакатнинг энг асосий ва йирик саноат корхоналари тоғлар орасидан қазилган ғорларга кўчирилди. Шунга қарамай ўтган йили мамлакатда саноат ишлаб чиқариши ҳажми 1970 йилдагига қараганда 14 процент ўсди. Электр энергияси 33 процент кўп ҳосил қилинди, 23 процент кўп кўмир қазиб олинди. Кооперативлар аввалги йилларга қараганда 400—500 минг тонна ортиқ шоли ҳосили етиштирдилар.

Совет Иттифоқи қаҳрамон Вьетнамга ҳар томонлама ёрдам бериб келмоқда. Хайфон совет кемалари пешма-пеш етказиб бераётган қурилиш материаллари, ёнилғи, асбоб-ускуналар, транспорт воситалари, металл, химиявий ўғитлар, қурол-аслаҳа, ўқдори ва кўплаб бошқа зарур юкларни қабул қилиб олмоқда. Ҳозирги вақтда СССР ёрдами билан Вьетнам Демократик Республикасида 60 га яқин саноат корхонаси ва бошқа объектлар қурилмоқда. Тхакба ГЭСи, Вангзань ва Мангзионг кўмир шахталари, қатор машинасозлик заводлари, енгил саноат корхоналари шулар жумласига киради.

Бутун дунёдаги тараққийпарвар кишилар Вьетнамда рўй бераётган воқеаларни диққат билан кузатиб бормоқдалар. Айни вақтда ўз мустақиллиги ва эрки учун курашаётган вьетнамликларнинг пўлатдек мустаҳкам, енгилмас иродасига, яратувчилик меҳнатида, агрессорларга қарши жангларда намойиш қилаётган сабр-тоқатига, бардоши ва қаҳрамонлигига таҳсинлар ўқишмоқда. «Вьетнам, биз сен билан биргамиз!» Бу бирдамлик шиори эндиликда бутун курраимиз узра баралла янграмоқда. Яқинда мамлакатимизда совет-вьетнам дўстлиги ва вьетнам халқининг АҚШ агрессиясига қарши курашида бирдамлик ойлиги ўтказилди. Бу ойлик Вьетнамдаги шармандали урушни қораловчи зўр сиёсий кампанияга айланиб кетди. Совет кишилари Америка империализмига қарши курашда бундан буён ҳам Вьетнам билан бирдам эканликларини яна бир бор изҳор этдилар. Зеро, бу курашда бутун социалистик система, барча антиимпериалистик кучлар, тинчликсевар инсоният Вьетнам билан биргадир, уни доимо қўллаб-қувватлайверади.

Душманни ҳайратга солаётган Вьетнам характери, куч-ғайрати, эришаётган ғалабаларининг сарчашмаси ана шундадир.

Т. МИРҲОДИЕВ.

Вьетнам Демократик Республикаси. Америка авиацияси Шимолий Вьетнамдаги аҳоли зич яшайдиган жойларни ваҳшиёна бомбардимон қилишни давом эттирмоқда. Босқинчилар уйларни, шолипояларни, боғларни, фабрика ва заводларни яксон қилишмоқда. Суратда: бомбардимон пайтида биноси вайрон бўлган корхонанинг дастгоҳ ва машиналари ғорга кўчириб ўрнатилаётган пайт.

БТА—ТАСС фотоси.

ҲИНДИСТОН ХАЛҚИГА ЁРДАМ

Ҳиндистонда катта сув тошқини бўлиб, Ассам ва Бихар штатларининг аҳолиси зарар кўрганлиги сабабли Совет Қизил Крест жамияти инсонпарварлик принципларига амал қилиб, дўст ҳинд халқига ёрдам кўрсатишга қарор қилди.

Ҳар хил дори-дармонлар ва газламалар ортилган самолёт 30 августда Шереметьево аэропортидан учиб кетди. Бу самолёт мана шу дори-дармон ва газламаларни фалокатзадаларга тақсимлаб бериш учун Ҳиндистон Қизил Крестига элтиб беради.

(ТАСС).

ХИТОЙ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ПОКИСТОНДА

ИСЛОМОБОД, 31 август. (ТАСС). Хитой ташқи ишлар министрининг ўринбосари Цяо Гуань-хуа бошчилигида бу ерга келган Хитой делегацияси Покистон вакиллари билан икки кун музокара олиб боргач, Пекинга жўнаб кетди.

ШОЛИЗОРДАГИ ПУЛЕМЁТЛАР

Демократик Вьетнамда станок ёнида, шолизорда ишлаётган қуролли кишиларни тез-тез учратиш мумкин. Улар — халқ кўнгиллиларидир.

Халқ кўнгилли отрядлари душманга қарши даҳшатли кучга айланганига анча бўлди. 1964 йилдан 1968 йилгача кўнгиллилар Американинг 300 дан ортиқ самолётини уриб туширдилар. Фақат шу йилнинг ўзида улар 36 та ҳаво қароқчиларини яксон қилдилар. Дарвоқе, уриб туширилган америка учувчиларининг кўпчилигини худди мана шу халқ кўнгилли отрядларининг жангчилари асир олишган. Ўз-ўзидан равшанки, биз меҳнаткаш-аскарлар билан бўлажак учрашувни ниҳоятда тоқатсизланиб кутардик.

...Биз қишлоққа етиб борганимизда тонг оқариб қолган эди. Тонги ғира-ширада кўлоблатиб суғорилган далада ям-яшил шоли майсалари, деҳқонларнинг бамбукдан ясалган уйлари элас-элас кўриниб турарди. Даланинг ҳар қаерида пулемёт уяси кўзга ташланади. Кўнгиллилар командири Нго Зуи Кионг биз таажжубланаётганимизни пайқади шекилли, тушунтира бошлади.

— Душманнинг ҳаво ҳужумларини қайтариш учун, — деди у, — биз қимматли еримизни ўт очиш нуқталарига ажратишга мажбур бўлмоқдамиз.

Кўнгиллиларнинг сўзи билан иши бир. Ана шу отряд пулемётчилари куни кеча Американинг яна бир «Фантом»ини уриб туширдилар.

— Эрталаб соат 10 дан 30 минут ўтганда бир группа самолётлар пайдо бўлди, — деб ҳикоя қилади Нго Зуи Кионг. — Самолётлар Ханойни бомбардимон қилиш учун учиб келаётган эди. Бизнинг зенитчиларимиз ишга тушиб кетдилар. Биз учта «Фантом» бирин-кетин алангаланиб кетганини ўз кўзимиз билан кўрдик. Шу пайт жанубдан пастлаб учиб келаётган яна бир Америка самолётини кўриб қолдик. Дарҳол пулемётларимизнинг ҳаммасини ўша томонга қаратиб, ўт очдик. Самолёт силкиниб кетди, ундан бурқсиб қора тутун чиқа бошлади.

Кионгнинг ҳикоясига қараганда, ҳаммаси жуда оддий бўлгандай. Бироқ, командир бомбалар ва ракеталар ташлаётганда кўнгиллилар эгаллаган позициялари жуда қийин — очиқ дала бўлганига қарамай, ўз жанговар постларини ташлаб кетмаганликларини, улар Америка ҳаво қароқчилари билан 23 марта жанг қилиб ғалаба қозонганликларини айтгани йўқ...

...Тўсатдан сирена янгради. Саноқли дақиқалар ичида кўнгиллилар пулемётлар ёнидан жой олдилар. Кузатувчилар уфққа диққат билан назар солдилар. Узоқдан самолёт овози келди. Унинг овозини бирин-кетин отилган ўқлар овози кўмиб юборди. Бу гал ҳам америкалик агрессорлар Демократик Вьетнам пойтахтига ёриб кира олмадилар.

Отбойдан кейин биз жамоа маъмурий комитетининг раиси Нгуен Ван Чиеу билан танишдик. У шундай ҳикоя қилиб берди:

— Аввалига кўнгиллиларга анча қийин бўлди — ахир деҳқонларнинг кўпчилиги илгари ҳеч қачон қўлига қурол ушламаган-да. Ҳар куни ишдан кейин улар ҳарбий тайёргарликдан ўтишар, эрталаб эса яна далага чиқишарди. Бизнинг кооперативимиз шоли етиштиради ва чорва билан шуғулланади. Агар 1965 йилгача деҳқонларимиз ҳар гектардан 5 тоннадан кам шоли олишган бўлса, 1967 йилдан буён ҳар гектар ердан мунтазам равишда 7 тоннадан ошириб ҳосил олинмоқда. 1971 йил кооперативимиз учун унутилмас йил бўлиб қолди. Чунки, бизнинг халқ кўнгиллилар отрядимиз «энг яхши отряд» унвонига сазовор бўлди.

— Комсомоллар — бизнинг асосий кучимиз, — дейди фахрланиб отряд комиссари Нгуен Хиу До, — улар барча кўнгиллиларнинг 80 процентини ташкил этади.

Комсомолларнинг ҳаммаси — ишлаб чиқаришда илғор. Вьетнам Демократик Республикаси ташкил топганлигининг 27 йиллиги шарафига биз меҳнатда, агрессорларга қарши курашда янги муваффақиятларга эришиш юзасидан мажбурият олдик. Биз шунинг учун ҳам хурсандмизки, бу байрамни биз билан бирга совет дўстларимиз ҳам нишонлайдилар, Америка империалистларига қарши курашда халқимизга ёрдам бераётган ва қўллаб-қувватлаётган барча совет кишиларидан самимий миннатдормиз.

Биз отрядда бор-йўғи бир неча соат бўлдик. Лекин, жасур кўнгиллилар ва пулемёт уяларига тўлган шолизорларни — курашаётган Вьетнам тимсолини ҳеч қачон унутмаймиз. Вьетнамни ҳеч қандай душман енга олмайди.

К. БОБРОВ,

Ханой.
АПН мухбири.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ. Мамлакатнинг душманлардан озод этилган районлар аҳолиси ватанпарвар жангчиларга ҳар томонлама кўмак бермоқдалар. Суратда: қишлоқ деҳқонлари жангчиларга душман ҳужумига қарши тўсиқ тутишда ёрдамлашаётган пайт.

БТА—ТАСС фотоси.

АГРЕССИЯГА ҲОМИЙЛИК

ҚОҲИРА. (ТАСС). «Ал-Аҳром» газетаси Исроилнинг араб мамлакатларига қарши агрессив ҳаракатларида ёлланганлар ўйнаётган машъум ролни фош этиб, бундай деб ёзади: америкаликлардан 200 га яқин ёлланганлар Исроилнинг «Фантом» ва «Скайхок» типидаги самолётларини учирмоқдалар. Исроил ҳарбий денгиз кучлари шахсий составининг учдан бир қисми эса кўпроқ АҚШда ва Ғарбий Европа мамлакатларидан ёлланган ажнабийлардир.

Фактлар Исроил қуролли кучларида «ажнабий кўнгиллилар» деб аталувчи бир неча минг кишидан офицерлар ва техник мутахассислар сифатида фойдаланилаётганлигидан далолат беради. Бу нарса АҚШ ва бошқа баъзи давлатлар пропагандаси Исроил араб мамлакатларига қарши ҳамма урушларда ёлғиз қатнашмоқда, деган гаплари асоссизлигини яна бир марта тасдиқлайди, деб таъкидлайди «Ал-Аҳром».

ҲУЖУМГА ЧЕК ҚЎЙИЛСИН

ХАНОЙ, 31 август. (ТАСС). Америка авиацияси Вьетнам Демократик Республикасига яна ҳужум қилди. 28 ва 29 август кунлари Хабак, Тхайбинь, Ниньбинь, Куангбинь вилоятларидаги, Виньлинь зонасидаги ва бошқа жойлардаги аҳоли яшайдиган кўпгина пунктлар ва районлар бомбардимон қилинди. Айни вақтда АҚШ кемалари Хатинь ва Куангбинь вилоятларидаги соҳил районларини тўпга тутди. Граждан аҳолиси ўртасида қурбонлар бор, кўпгина уй-жойлар ва халқ хўжалик объектлари, шунингдек Нгеан вилоятининг Диентяу районидаги дамба вайрон қилинди.

Ана шу жиноятқорона ҳаракатлар муносабати билан Вьетнам Демократик Республикаси Ташқи ишлар министрлигининг вакили баёнот бериб, бу баёнотда АҚШ ҳукуматининг агрессив ҳаракатларини қоралади ва Шимолий Вьетнамни бомбардимон қилишни, портларни миналаштиришни ҳамда Вьетнам Демократик Республикасининг суверенитети ва хавфсизлигига ҳамла қилувчи бошқа ҳаракатларни дарҳол тўхтатишни қаттиқ талаб қилди.

Телетайп лентасидан

ЛОНДОН. Белфаст ва Лондондеррида минглаб ўқувчилар ўқув йилини бошлай олмайдилар, чунки мактабларнинг Англия оккупациячи армиясининг солдатлари эгаллаб турибди. Қўшинлар мактабларнинг бир қисмини бўшатиб берган жойларда ҳам, деб ёзади «Гардиан» газетаси, мактаб ҳовлиларидан ва ўйинлар ўйналадиган майдончалардан броневиклар ва бронетранспортерлар олиб кетилгани йўқ.

●

ПХЕНЬЯН. Мамлакатнинг шимолида ва жанубида бир-биридан ажралиб қолиб кетган оила аъзоларини қидириб топиш ва бир-бирига қўшиш масалаларига бағишланиб Пхеньянда Шимолий Корея ва Жанубий Корея Қизил Крест жамиятлари делегацияларининг асосий музокаралари бошланди. Биринчи мажлисни Корея Халқ Демократик Республикаси Қизил Крест жамияти делегациясининг бошлиғи Ким Тхэ Хи очиб асосий музокараларга муносабат масалаларига ўз делегациясининг позициясини баён қилиб берди.

ҲИНДИ-ХИТОЙ ФРОНТЛАРИДА

НЬЮ-ЙОРК, 31 август. (ТАСС). Сайгондан 24 километр беридаги Бьенхоада жойлашган Американинг катта ҳарбий ҳаво базаси яна кучли ракета ўқига тутилди, деб хабар беради АП агентлиги. Ватанпарварлар бир неча самолётни яксон қилдилар ва уларга шикаст етказдилар. Америка авиацияси Бьенхоа базасидан Жанубий Вьетнамнинг озод қилинган районларига ҳужум қилиб турибди. Таиланд ва Гуандаги базалардан учувчи «В—52» бомбардимон самолётларга ёқилғи қуйиш учун ҳам ана шу аэродромдан фойдаланиляпти.

Сайгонга бевосита яқин жойлашган базаларга берилаётган зарбалар, шунингдек, Меконг дельтасидаги ҳамда 13-йўлдаги шиддатли жанглар Жанубий Вьетнам пойтахтига яқин районларда озодлик кучларининг жанговар активлиги ўсганлигидан далолат беради. Қўғирчоқ режим қўмондонлиги пойтахт секторидаги уруш ҳаракатлари учун 10 минг кишидан иборат «махсус моторлашган қўшинлар группасини» тузди.

Қўғирчоқ режим қўшинлари 13-стратегик тош йўлдаги позициялардан ватанпарварларни сиқиб чиқаришга ҳамда Анлоқ шаҳри қамалини ёриб ўтишга сурункасига бир неча ойдан бери муваффақиятсиз уриниб келмоқда. Кеча Сайгон қўмондонлиги Сайгондан 60 километр наридаги Тентхань шаҳарчасининг шимолида ана шу муҳим магистралнинг катта участкасида жойлашган истеҳкомларидан адойи тамом бўлган батальонларини олиб кетишга мажбур бўлди. АП агентлигининг хабар беришича, шу қўшинлар Жанубий Вьетнам пойтахтига яқинроқ жойга келтирилган.

Жанубий Вьетнамнинг шимолий секторида шиддатли жанглар бўлмоқда. Халқ озодлик қуролли кучларининг артиллерияси сўнгги суткалар мобайнида Сайгон денгиз пиёдаларининг Куангчи шаҳри остоналаридаги позицияларини бетўхтов ўққа тутди. Ватанпарварлар шундан кейин душманга ҳужум қилдилар. Сайгон қўшинларига мадад учун Америка авиацияси юборилди. Куангчи вилоятидаги кучли ёмғир ватанпарварлар қўғирчоқ режим бўлинмаларига катта-катта талафот етказишлари учун халақит бермаяпти.

Сайгон қўмондонлиги Дананганинг жанубий бўсағаларида Кюэшон водисига катта-катта кучлар ташлади. Район маркази Кюэшон теварагида ҳамда водийнинг неча юз квадрат километр майдонни эгаллайдиган бошқа бир қанча пунктларида қаттиқ жанглар бўлмоқда.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ БОШЛАНДИ

КАТТА ҚУВОНЧ БИЛАН

Кеча эрталабдан мактаблар, техникум ва институтлар билимга чанқоқ ёшлар билан яна гавжум бўлиб кетди. Ҳамма билим ўчоқларига зўр ҳаяжон билан йўл олган эди. Ахир, сабрсизлик билан кутилган янги ўқув йили — биринчи сентябрь тонги бу!

...Қўнғироқнинг таниш овози бутун билим ўчоқлари саҳни бўйлаб янграйди. Саф тортган ўғил-қизлар меҳрибон ўқитувчилари бошчилигида кенг ва ёп-ёруғ синф хоналарига йўл олишади. Ёзги каникул даврида мактабларда янги ўқув йилига ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўрилди. Синфхоналар, сифатли ремонтдан чиқарилди. Ўқув қуроллари ва ашёлари тахт қилиб қўйилди. Янги дарсликлар ўқувчиларга туҳфа қилинди. Мана бугун буларни ўқувчиларнинг ўзлари кўриб турибдилар.

Биринчи дарс бошланади. Бу — улуғ доҳиймиз Владимир Ильич Ленинга бағишланган қутлуғ дарс. Болалар ўқитувчиларининг улуғ доҳий ҳаёти ва жўшқин революцион фаолияти ҳақидаги мароқли суҳбатини эътибор билан тинглашади. Ҳа, доҳийнинг ҳаёт йўли ўсиб келаётган ёш авлод учун ҳамиша азиз ва мўътабардир. Шунинг учун ҳам ўғил-қизларимиз доҳий васиятларига амал қилиб, фақат «4» ва «5» баҳоларда ўқишга ҳаракат қилмоқдалар.

Янги 1972—1973 ўқув йили зўр уюшқоқлик ва катта қувонч билан бошлаб юборилди. СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги нишонланадиган шу юбилей йилида таълим-тарбия ишларида катта муваффақиятлар қўлга киритилади. Маориф ходимларимиз олтин юбилейни ўқувчиларга ҳар томонлама пухта билим бериш билан нишонлайдилар.

Суратда: Тошкентдаги 9-мактабда Ленин дарси.

А. Абалян фотоси.

ТОҒДАН „МАКТАБ КАРВОНЛАРИ" КЕЛДИ

БЎСТОНЛИҚ (Тошкент области), 30 август. (ЎзТАГ). Чатқол тоғлари этакларидан Бўстонлиққа «мактаб карвонлари» келди. Бу карвонлар ўрмоншунослар, геологлар ва чўпонларнинг болаларини 6-интернатга олиб келишди.

Болаларнинг иккинчи уйи уларни меҳмондўстлик билан кутиб олди. Синф хоналар ва ётоқхоналар ремонтдан чиқарилган, ихчам ва шинам мебеллар билан таъминланган. Етти юз бола истиқомат қиладиган ётоқхоналарда ҳам ҳамма нарса муҳайё. Бу ерда ўқиш, дам олиш, спорт билан шуғулланиш учун барча қулай шароит яратилган. Катта дарсхона ва спорт зали, кутубхона ўқувчилар учун хизмат қилади.

ЯНА 59 МИНГ КИШИ ҚЎШИЛДИ

— Республика ўрта махсус ўқув юртлари кундузги бўлимларига 40 минг кишини қабул қилди. Яна 19 минг киши ҳам ўқиб, ҳам ишлайди, — деди Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги бошқармасининг бошлиғи Х. Ж. Жалолов. —Бу йил техникум ва ўқув юртларининг базаси мустаҳкамланди, янги ихтисосликлар киритилди. Масалан, Тошкент электромеханика техникуми кибернетика техникумига айлантирилди. У кибернетика, ҳисоб техникаси, асбоблар, автоматлашган бошқариш системалари бўйича мутахассислар тайёрлаб чиқаради. Қорақалпоғистон пойтахти Нукусда политехникум ва педагогика билим юрти очилди.

Энди Ўзбекистонда 173 та ўрта махсус ўқув юрти бор.

(ЎзТАГ).

ҚИШЛОҚ АҲОЛИСИ УЧУН

Калинин район умумий овқатланиш тармоғи ходимлари далада ишловчиларга яхши шароит яратиб, қишлоқ аҳолисига хизмат кўрсатишни яхшилаш чорасида бир қанча тадбирларни амалга оширмоқдалар. Яқинда районнинг 1-«Назарбек» совхозида янги типдаги ошхона ва чойхона ишга туширилди. «Москва» совхози ва бошқа бир қатор хўжаликларда ҳам ана шундай янги типдаги ошхоналар ишлай бошлади.

КИЧКИНТОЙЛАРГА АТАБ

Яқинда Урта Чирчиқ районидаги Акмал Икромов номли колхозда 90 ўринли болалар боғчаси ишга туширилди. Шунингдек, Бекобод районидаги «Победа» колхозида ҳам кичкинтойларни қувонтирадиган янги типдаги боғча очилди.

Шу йил охиригача Оққўрғон районида 500 ўринли, Бўка районида 270 ўринли, Калинин районида эса 370 ўринли болалар боғчалари очилиши керак. Бўстонлиқ район марказида, шунингдек, районнинг Сойлиқ, Товоқсой посёлкаларида ҳам кичкинтойлар учун боғча бинолари қад кўтармоқда.

Бу йил Олмалиқ шаҳрида 280 ўринли, Чирчиқда 340 ўринли. Бекободда 140 ўринли болалар боғчаси ишга туширилади.

ТОШБАҒИР ОТА

Рисқим Эргашев Умржонга уйлангунга қадар неча-неча кунларни бедор ўтказди. У қизни учратди дегунча: «Сизсиз менга ҳаётнинг кераги йўқ, муҳаббатимни оёқ ости қилманг, уйингизга одам юборай» деб жони-ҳолига қўймасди.

Кўринишдан дилкаш, майин сўзлик бу йигитга қиз эътироз билдирмади. Баъзи расм-русумлардан сўнг Хумсон қишлоғида икки ёшнинг тўйи бўлиб ўтди. Ёшу қари келин-куёвга бахт-иқбол тилашди, энг яхши истакларини билдиришди.

Аммо тез орадаёқ Умржон янглишганлигини ҳис қилди. Рисқим аввал кўрганидагидек қувноқ, сермулозимат эмасди.

— Энди давринг ўтди, — деди у бир куни хотинига, — агар сен шу уйнинг келини бўламан десанг, эшикни очиб кўчага чиқа кўрма, қадаминг қирқилади...

Эрининг бу гаплари юрагига оғир ботганига қарамай, Умржон чидади. У онасининг «турмушда оғири ҳам, енгили ҳам ўтади, рўзғор қиламан, десанг сабрли бўл, болам», деган сўзларини эслаб изтиробини ичига ютди. Эрининг яна аввалгидек хушмуомала бўлиб кетишига умид боғлади.

Кунлар кетидан кунлар ўтаверди, ёш оила ҳаётига тобора совуқчилик тушиб бораберди. Рисқим тирноқ остидан кир қидирар, арзимаган сабаб билан хотинини уришга югурарди.

Бир куни шундай воқеа бўлди. Пишиқчилик маҳали эди, рўзғордаги кам-кўстларни тўлдириш учун Умржон ҳовлидаги мевалардан бозорга олиб борди. Ёш жувоннинг бозорга қатнаши Рисқимга ёқмади. У хотинининг:

— Ишдасиз, сизга қийин бўлмасин, дегандим. Бир ёқда мевалар исроф бўляпти, — деган сўзларини эшитиши билан дўппослаб кетди.

Биргина Рисқим эмас... Ўша куни Умржонни қайнанаси, қайнэгачиси ҳам калтакладилар.

Ниҳоят калтаклар азобига чидолмаган Умржон врач томон йўл олганда Рисқим унинг йўлини тўсди.

— Қизиққонлик қилдим, қўй, хотин, тинч яшаб кетамиз, — деб тилёғламалик томонига ўтди.

Умржон бу гал ҳам эрининг раъйини қайтармади. Оғир оёқлигини ўйлаб ўзига таскин берди.

Лекин, ўрганган кўнгил ўртанса қўймас, деганларидек, Рисқимнинг золимлиги қолмади. У кишилар кўзига мулойим, кўнгилчан бўлиб кўринишга интилар, хотинига эса дағдаға қилишини қўймасди.

— Уй қуряпмиз-ку, нега отанг ёрдам қилмайди? —деди бир куни у хотинига дўқ қилиб.

— Бир оғиз гапингиз, тушиб айтаман, — Умржон дарҳол жавоб берди унга.

Эртасигаёқ Умржоннинг отаси Неъматилло ака боқиб қўйган қўйини куёвиникига олиб чиқди.

— Ҳожатларингга яратинглар, болаларим. Яна етишмовчилик бўлса, қўлимиздан келганича кўмаклашамиз. Фақат тинч яшанглар:

Йўқ, Рисқимга насиҳат кор қилмади. У уйга депсиниб кириб, депсиниб чиқишини қўймасди. Коса, пиёлаларни синдириш, қўлига тушган нарсани отиб юбориш «касали»га йўлиқди.

— Яқинда яна бир фарзандли бўламиз-а, дадаси, энди бу қилиқларингизни ташланг, — яна босиқлик қилди Умржон.

АХЛОҚ ТЕМАСИДА

— Насиҳатингни отангга қил, — деди Рисқим, — менга ўргатадиганни ҳали онасининг қорнида....

Умржондан хўрлик ўтиб кетди, энди унинг юраги гап кўтаролмай қолганди. Қишлоқ Советига мурожаат қилди. Рисқим қишлоқ Совети активлари даврасида айбини бўйнига олган бўлди. Аммо, уйга келиб «шарманда қиладиган сенмисан», деб хотинини савалади. Уйдан ҳайдади.

Шундан сўнг Умржон қизчасини бағрига босганча Сижжак қишлоғига — ота-онасиникига йўл олди. Ўшандан бери бир йилу тўрт ой ўтди. Бу орада Умржон яна бир фарзандли бўлди. «Эрим энди келса керак, ҳар ҳолда икки боланинг отаси бўлди-ку» деган умид уни тарк этмасди. Аммо, бағри тош Рисқим бутунлай бошқа ўй, бошқа ҳаёл билан яшарди. У Умржоннинг уйига кетганлигидан фойдаланиб, Бўстонлиқ район халқ судига ажралиш тўғрисида ҳужжатлар тайёрлади. Район халқ судининг раиси Габидилла Бекбоев бола бир ёшга тўлмагунга қадар ажратиш мумкин эмас, деб ишни қонуний равишда кечиктирди. Аммо, орадан оз вақт ўтгач, у бошқача қиёфага кирди. Рисқимга: «Хотинингга тегишли мол-мулкларни ортиб беравер», деб кўрсатма берди. Умржоннинг «Мен ажралмайман, иккита ёш болам билан қари ота-онамникида қийналаман», деган сўзларига парво қилмади.

— Эринг турмайман дегандан кейин юкларингни олиб кетаверсанг-чи, — деб ёш аёл турмушига лоқайдлик билан қаради.

Ўгам қишлоқ Совети раиси Абдурасулев номига Рисқим билан Умржон биргаликда қурган уйни бўлиб бериш ёки баҳолашга ёрдам беринг, деган мазмунда хат йўллади.

«Менга ёрдам бериш ўрнига халқ суди раисининг тутган бу ишини қандай баҳолаш мумкин?.. Бағри тош отага жамоатчилик нима деркин?...» деган мазмунда Умржон изтиробга тўлиб редакцияга хат ёзибди.

Биз яқинда ана шу хат муносабати билан Бўстонлиқ районида бўлдик. Кишилардан суриштириб, хат авторининг уйини топдик. Эшикдан киришимиз билан ҳовлида дўмбиллаб юрган думалоққина қизчага кўзимиз тушди. У бизни кўрди-ю, «дада, дада» дея эшик томон одимлади. Дарҳол Умржоннинг хатидаги «еярдан, ичардан кам эмасмиз, лекин қизчамнинг дадасини йўқлаганига чидолмайман. Ёрдам берсанглар, жуда бўлмаса бир марта келиб қўлига олса, бола таскин топармиди», деган сўзларини эсладик.

Рисқимни топиш қийин бўлмади. У Чорвоқ ГЭСида шофер бўлиб ишлар экан.

— Бола деб умримни ҳазон қилишни истамайман, — деди биз билан суҳбатда у. —Кўнглим хоҳламадими, яшамайман. Нафақани тўлаяпман-ку, оч қолмайди.

Нафақани тўлаяпман-ку, оч қолмайди!.. Фарзандлар пулга, ё молга зор эмаслар, уларни ота дийдорига, меҳрига, ташналик қийнайди, холос. Бағри тошлик ҳам шунчалик бўладими? Судга борганида ўзини қаерга қўйишини билмай, дада деб талпинган қизчасига қиё ҳам боқмаган Рисқим яна уялмай-нетмай «Ғурурим йўл қўймайди» дейди... Ахир, болаларда нима гуноҳ?..

Болаларим тирик етим бўлиб қолмасин, катта бўлганда отам қани, деб дилимни ўртамасин, деган мулоҳазарга бориб, не-не азобларга чидаган Умржонга «Айбинг бор-да, айбинг бўлмаса, аллақачон ажралиб кетмасмидинг», деб ҳам таъна қиляпти. Рисқим. Ўгам қишлоқ Советидагилар ҳам негадир оиладаги жанжаллар сабабини чуқурроқ ўрганишга, жоҳил отани жиддийроқ жазолашга ботинишмаган. Аммо, бу оилавий фожианинг олдини олиш учун ҳали вақт бор. Кейин-чи?... Кейин кеч бўлади.

Сен шуни яхши билки, Рисқим, Умржонни қийнаётган нарса болаларини ота дийдорига тўйдиришдир. Лекин, сен буни тушуниб етмаяпсан. Балки сенга буни ишлаётган корхонанг коллективи тушунтириб қўяр!..

С. ҲАСАНОВ.

*

Уйимиздаги гулларга ўзим қарайман...

Ф. Абдурасулов фотоэтюди.

*

Редактор ўринбосари Р. УМАРОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

2 СЕНТЯБРЬ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 9.55 — **Кўрсатувлар программаси,** 10.10 — **Ҳужжатли фильм,** 10.20 — СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги олдидан. **«ДЎСТЛИК ЧАМАНЗОРИ»** (концерт).

11.00 дан — **Москва кўрсатади:**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

17.30 — **Кўрсатувлар программаси.**

Рус тилида: 17.35 — Болалар учун **кинофильм,** 18.25 — **«Ахборот»** информацион программаси, 18.35 — Рангли телевидение. **Илмий-оммабоп фильм.**

МОСКВА КУРСАТАДИ

19.00 — **Рангли телевидение. «XX ЁЗГИ ОЛИМПИЯ ЎЙИНЛАРИДА»** Мюнхендан олиб кўрсатилади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 21.00 — **«Ахборот»** информацион программаси, 21.15 — **«Оламга саёҳат»** (кинокўрсатув), 22.30 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. **«Ҳосилни қисқа муддатда териб оламиз»,** 22.50 — **«Гуллар табассуми»** (концерт).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

19.00 — **Спорт эшиттириши.**

Рус тилида: 19.40 — **«Бухоро—Урал»** (ҳужжатли фильм), 20.00 — **«Ёшлик»** студияси кўрсатади. **«Студентлик олтин даврим»** (ўзбек тилида).

21.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Рус тилида: 22.00— **«Борса келмас»** (ҳужжатли фильм), 22.15 — **Реклама.**

22.30 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **ДУШАНБА ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ КУРСАТУВЛАРИ.**

3 СЕНТЯБРЬ

БУТУНИТТИФОҚ НЕФТЬ ВА ГАЗ САНОАТИ ХОДИМЛАРИ КУНИ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.40 — **Кўрсатувлар программаси,** 9.45 — **«Звездочка»** (кинокўрсатув, рус тилида), 10.30 — **Болалар учун концерт** (ўзбек тилида).

11.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

17.00 — **Кўрсатувлар программаси.**

Рус тилида: 17.05 — Болалар учун **мультфильм,** 17.20 — **«Ахборот»** информацион программаси, 17.40 — **Бугун — нефть ва газ саноати ходимлари учун** (ўзбек тилида), 18.40 — **«Сибирнинг улкан нефти»** (ҳужжатли фильм).

МОСКВА КУРСАТАДИ

19.00 — **Рангли телевидение. «XX ЁЗГИ ОЛИМПИЯ ЎЙИНЛАРИДА».** Мюнхендан олиб кўрсатилади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 21.00 — **«Ахборот»** информацион программаси, 21.20 — **Ёзувчилар — пахтакорларга,** 21.55 — **Кўрсатувлар программаси,** 22.30 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. **«Бир келиб кетинг қишлоғимизга,** 22.50 — **«Лирик тарона ва рақслар гулдастаси»** (ўзбек тилида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

9.30 — **Ўқув программаси.** 3-синф ўқитувчилари учун консультация. **«Ўқув машғулотларини ташкил этиш»** (ўзбек тилида).

17.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

19.00 — Болалар учун **мультфильм,** 19.20 — **«Замандас»** программаси (қозоқ тилида), 20.10 — **«Санъат чашмасида»** (кинокўрсатув, рус тилида).

21.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

22.00 — **Аҳолига — граждан мудофааси ҳақида. Буни ҳар ким билиши керак** (рус тилида).

22.30 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — **ФРУНЗЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ КУРСАТУВЛАРИ.**

ЛЕНИН КОМСОМОЛИ НОМЛИ МАРКАЗИЙ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

СССР ТАШКИЛ ТОПГАН КУННИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН

9—10 СЕНТЯБРДА

СССР ХАЛҚЛАРИНИНГ XV ДЎСТЛИК КАРНАВАЛИ ЎТКАЗИЛАДИ

ҲАММА КАРНАВАЛГА!

КАРНАВАЛ КОСТЮМЛАРИНИ ТАЙЁРЛАНГ!

Энг яхши костюмлар учун мукофотлар белгиланган.

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ БЎЙИЧА ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОНТОРАСИ

4 СЕНТЯБРДА

„ШИЖОАТ"

номли янги бадиий фильмни кинотеатр экранларига чиқаради

ФИЛЬМ ШАРҚ ХОТИН-ҚИЗЛАРИНИНГ ОЗОДЛИККА ЧИҚИШИ, ЎЗБЕК АЁЛИНИНГ МАЪНАВИЙ ЖИҲАТДАН ЎСИШ ПРОЦЕССИ ТЎҒРИСИДА ҲИКОЯ ҚИЛАДИ.

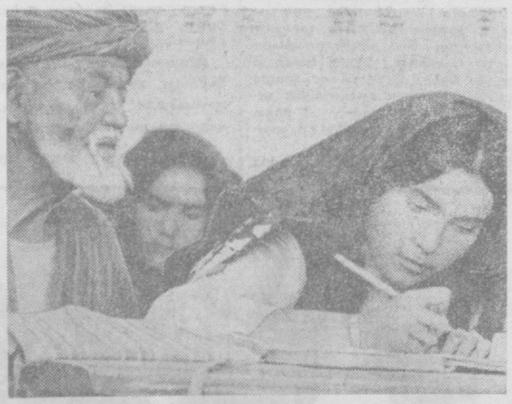

«УЗБЕКФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

Сценарий муаллифи — КОМИЛ ЯШИН (Али Ҳамроев ва Дилшод Фатхуллин иштирокида).

Постановкачи режиссёр — АЛИ ҲАМРОЕВ.

ФИЛЬМДА: РУСТАМ САЪДУЛЛАЕВ, ТАМАРА ШОКИРОВА, ҲАМЗА УМАРОВ, ДИЛОРОМ ҚАМБАРОВА ВА БОШҚАЛАР ҚАТНАШАДИЛАР.

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

ТЕЗ КУНДА

Янги спектакль

Мустай КАРИМ асари.

Узбекистон халқ шоираси ЗУЛФИЯ таржимаси.

«ОЙ ТУТИЛГАН ТУНДА»

3 пардали драма.

Саҳнага қўювчи режиссёр — Б. ЙУЛДОШЕВ.

Режиссёр ассистенти — М. АЗИМОВ.

Рассом — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. А. ВИЗЕЛЬ.

БОШ РОЛЛАРДА:

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: З. САДРИЕВА, Т. СУЛТОНОВА, Х. НАРИМОНОВ, Қ. ХУЖАЕВ, О. ҲАСАНОВ, С. ОЛИМОВ ва бошқалар.

Спектакль кеч соат 7 ярим да бошланади.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Касса эрталаб соат 10 дан очиқ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 2/IX да **Аяжонларим,** 3/IX да **Кмон.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 2/IX да **Ҳалима,** 3/IX да **Бахт тўйи,** 4/IX да **Хотинимнинг эри.**

КИНО

2 СЕНТЯБРЬ

ҚИШКИ БИНОДА

Маржон тақдим ёримга — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, кеч 6, 8 ва 10 да).

Она муҳаббати (2 серия) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Даурия — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Севги драмаси — «ЎЗБЕКИСТОН», ҲАМЗА номли, «СПУТНИК», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Онтарио бўйидаги саргузаштлар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Кулгили қиз — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

5«Б» даги ғалати бола — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12 да), «МОСКВА» (кундуз соат 1.30 ва 5.30 минутда).

Ҳиндуларнинг содиқ дўсти — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Петербург билан хайрлашув — «МОСКВА» (кундуз соат 11.40, 3.30, кеч 7.30 минут ва 9 да).

Қора лола — «ФЕСТИВАЛЬ».

ЁЗГИ БИНОДА

Маржон тақдим ёримга — «ХИВА».

ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

ҲАР КУНИ

КЕЧ СОАТ 8 ДА

ЎЗБЕК МИЛЛИЙ

КАТТА ДОР ЎЙИНЛАРИ

Дор тагида — Т. ТОЖИБОЕВ раҳбарлигида қизиқчилик, ёғоч оёқ ва от ўйинлари.

Ёш паҳлавон А. ЮСУПОВнинг чиқишлари.

Тошкент шаҳар, Октябрь район пишчеторги коллективи ва касаба союз ташкилоти шахсий пенсионер, кекса савдо ходими

Қурбон-ота БЕКМУҲАМЕДОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64697.
Р — 03654. Б. 1829.